

[Brusvang]

Jeg vil så vende tilbage til spørgsmålet om følgerne af en borgerkrig dernede. Jeg kan ikke se bort fra, at strækker den sig ud over flere år, så vil vi opleve, at der kommer våben fra Østlande. Der er lande, der er meget kvalificeret interesserede i at levere våben til det område. Det bliver vel i begyndelsen ikke til andet end nogle guerillagrupper, som måske ikke betyder så meget. Så kommer rådgiverne, og de kommer i stort tal, og guerillakrigen bliver skærpet, og til sidst havner vi måske i, at der kommer egentlige militærkontingenter fra Østlande eller fra østorienterede områder i verden. Så kan det da godt være, at vi over en lang årrække vil opleve, at Sydafrika bukkes under, og så spørger jeg mig selv: men hvad så med vore egne interesser? Har vi ikke nogle sikkerhedspolitiske interesser i, at der sidder et os venligsindet styre, et vestligt orienteret styre, og kontrollerer søvejen syd om Afrika? Kan vi lade hånt om dette? Kan vi i vor NATO-politik fuldstændig se væk fra, at her er et afgørende strategisk synspunkt, og så bare lade stå til? Jeg mener det ikke.

Så er der reaktionen over for Sovjet i forbindelse med Afghanistan. Jeg ved ikke, om det er 80.000 dræbte, denne invasion og besættelse igennem årene fra 1979 og op til nu efterhånden har kostet, og ingen ved det vel nøjagtigt, men det er et meget, meget stort tal. Det er ikke bare nogle få hundrede tusinde, der er flygtet, det er 4 millioner, måske 4½ millioner mennesker, der i øjeblikket befinder sig uden for landets grænser. Det er en femtedel af Afghanistans befolkning, der er flygtet som følge af den sovjetiske invasion.

Hvad gjorde vi? Ja, vi reagerede selvfølgelig i ord og tale, og vi standsede importen, som hr. Erhard Jakobsen siger, af opretstående klaverer og kaviar. Nu er der jo altså nogle danskere, der ikke kan undvære kaviar så længe, så vi gjorde det kun midlertidigt, og importen er genoptaget, man kan være rolig: der er kaviar at få i forretningerne.

Men når man nu siger, at apartheid, det er noget helt, helt andet end de former for misbrug, man gør sig skyldig i i Sovjetunionen, ja, så er for mig at se de diskriminationer, man laver i Sovjetunionen, ofte ti gange alvorligere end dette med et apartheidstyre, hvor afskyeligt det end kan være. Jeg spørger altså mig selv: de 80.000 mennesker, der er

dræbt i Afghanistan, de 80.000 mennesker og deres familier, mon ikke de ville have foretrukket, at Sovjet på en eller anden måde havde sorteret en del af befolkningen fra og havde sendt den ud på landet efter et kriterium for, hvor lange deres næser var, eller hvilken ansigtsfarve de havde? Jeg tror, at dette ville de have foretrukket, selv om det havde været ubehageligt. Men det tager vi altså ganske roligt på. Og til gengæld går folketingsflertallet så ind for en så voldsom reaktion over for Sydafrika, som formentlig ikke er i Sydafrikas velforståede interesse, som ikke er i vor egen velforståede interesse. Jeg ved i hvert fald ikke nok til at kunne være med til at tage et ansvar herfor.

Formanden:

Ordføreren vedrørende beslutningsforslag nr. B 1 angående yderligere skærpelse af sanktionerne mod Sydafrika, hr. Kelm-Hansen, har ordet.

Kelm-Hansen (S):

Det er ikke så tit, vi fra socialdemokratisk side har lejlighed til at rose udenrigsministeren, så derfor glæder det mig af rent personlige grunde, at der i dag er grund til at takke udenrigsministeren for den tale, der blev holdt her i dag, og også for det beslutningsforslag, som er fremsat.

Jeg synes, det er bemærkelsesværdigt, at ministeren kunne konstatere, at der er bred enighed i folketinget om en politik, som går så markant imod apartheid. Vi har naturligvis registreret, at denne brede enighed ikke omfatter hele CDs folketingsgruppe. Til gengæld glæder vi os over, at den i hvert fald omfatter den del af gruppen, som har politisk indflydelse, og som har politisk ansvar.

Ministeren omtalte præsident Bothas reformer som kosmetik eller lapperier. Det er en vurdering, som vi deler i socialdemokratiet. Det er for lidt, og det er for sent, det, der er sket dernede. Tilsvarende er vi enige i, at det, der skal tilstræbes, selvfølgelig er den forhandlingsløsning, hvor de sorte ledere skal have mulighed for at sidde med ved forhandlingsbordet.

Udenrigsministeren hæftede sig ved det voksende internationale pres, som vi har registreret gennem de senere år, og omtalte specielt det skifte, der er sket i den ameri-